

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์
ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
LEARNING MANAGEMENT USING BY SKILL DRILLS WITH SQ4R
TECHNIQUE TOWORD READING COMPREHENSION OF GRADE 4

¹กรกช พุทธกุล และ ²มนตรี เด่นดวง
¹Korakot Puttakul and ²Montree Denduang

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย
Songkhla Rajabhat University, Thailand.

¹64g1912001@parichat.skru.ac.th

Received: September 14, 2023; **Revised:** November 20, 2023; **Accepted:** December 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกพยอม จำนวน 10 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ 2) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ wilcoxon signed rank test ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ สูงกว่าก่อนเรียน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แบบฝึกทักษะ, เทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์, การอ่านจับใจความ

Abstract

The objective of this research is first to compare the ability of Grade 4 students' in the main idea reading by using learning management with skill exercises based on SQ4R techniques and the 70 percent criteria. Second, to compare the ability of Grade 4 students' in the main idea reading between the pre-test and post-test with skill exercises based on SQ4R techniques. Third, to study the Grade 4 students' satisfaction in using learning management with skill exercises based on SQ4R techniques. The sampling group used in this research is Grade 4 students in the 1st semester of the academic year 2023. Ban Kok Phayom School has a total of 10 people, by cluster random sampling. The instruments of this research consist of the main idea reading exercise, the main idea reading ability test, and the satisfaction questionnaires. The statistics used in this research are average, percentage, standard deviation (SD), and Wilcoxon signed rank test. The research shows that, first, the ability of Grade 4 students to read the main idea by using learning management with skill exercises based on SQ4R techniques in the post-test was higher than the 70 percentage criteria with statistical significance at level 0.5. Second, the ability of Grade 4 students' in the main idea reading by using the learning management with skill exercise based on SQ4R techniques in the post-test was higher than the pre-test with statistical significance at level 0.5. Third, the Grade 4 students' satisfaction in using the learning management with skill exercises based on SQ4R techniques was at an excellent level.

Keywords: skill exercise, SQ4R techniques, main idea reading

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตและเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เป็นรากฐานของการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้นผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน ย่อมมีมุมมองและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รวมทั้งเป็นคนยืดหยุ่นสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและพัฒนาสังคมได้ และตัวผู้อ่านเองก็จะเกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเขาวนปัญญาได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นในสังคมปัจจุบันผู้คนประสบกับความเครียดสูง ด้วยสภาวะเศรษฐกิจ หน้าที่การงาน ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม ตลอดจนสภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆ การอ่านเป็นอีกทางเลือกที่จะช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลายจากความเครียดเหล่านั้นได้ และอาจจะทำให้ผู้อ่านค้นพบแนวคิด ข้อคิด และนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน (อัจฉรา ประดิษฐ์, 2552: 19)

ถึงแม้การอ่านและการอ่านจับใจความจะกำหนดไว้เป็นเนื้อหาในการเรียนการสอน ภาษาไทยมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็พบปัญหว่านักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่านและไม่ชอบอ่าน ไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีความรักการอ่าน อาจมาจากผู้ปกครองหรือครูอาจารย์ที่ละเลยมาตั้งแต่ต้นทำให้เกิดผลตามมา คือ นักเรียนอ่านหนังสือน้อยมากหรืออ่านแต่สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ และเมื่อพิจารณาถึงลงไปจะพบปัญหาในการสอนอ่านคือ การอ่านจับใจความ นักเรียนจำนวนมากประสบปัญหาการอ่านจับใจความ เนื่องจากอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถสรุปหรือจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ (ภุริภัทร ทิศร, 2543: 11)

รายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) พบว่า คะแนนสอบวิชาภาษาไทยในภาพรวมระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 53.89 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา (สพป.) ทั้งประเทศ มีค่าเฉลี่ย 52.80 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2565) และปัจจุบันภาษาไทยถูกนำไปใช้สื่อสารอย่างไม่ถูกหลักทางภาษาและคนส่วนใหญ่ยังใช้คำที่ผิดบ่อยครั้งจนเกิดเป็นความเคยชินหรือลึ้มวิธีการสะกดคำ ทำให้องค์กรของภาษาไทยน่าเป็นห่วง การมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการสอนถือเป็นวิธีการที่สำคัญวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยพัฒนาและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาไทยตั้งแต่วัยเรียนได้ การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากเด็กรักการอ่าน สามารถอ่านได้แตกฉานก็จะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในชั้นเรียน และสร้างนิสัยถาวรให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพราะความสามารถในการอ่านจะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนรู้และนำไปสู่การขยายความรู้ตลอดชีวิต จากความสำคัญของการอ่าน

จากการวัดและประเมินผลศักยภาพของผู้เรียน ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่4-6) ประสบปัญหาในการสอนอ่านเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักเรียนยังขาดทักษะด้านการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน เพื่อความรู้ความเข้าใจการอ่าน เพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น และการอ่านเพื่อตีความสอดคล้องกับรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนบ้านโคกพยอม พบว่า การสอบวัดผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับ

ชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับโรงเรียน 62.23 ระดับภาค 51.20 และระดับประเทศ 53.89 ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จที่พอใจในระดับหนึ่ง แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังพบว่า สารที่ 1 การอ่าน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามไม่ได้ จับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถแยกประเด็นสำคัญ ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะต้องมีการพัฒนาทักษะ ด้านการอ่านเพื่อเป็นพื้นฐาน การอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อฝึกฝนให้มีทักษะในการอ่านจับใจความอย่างเร่งด่วน และสามารถจับใจความของเรื่องได้ในเวลาที่รวดเร็วนอกจากนี้การฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนที่จะสามารถตอบสนองนักเรียนให้มีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้นและพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ต่อไป

จากสภาพปัญหาข้างต้น การจัดการเรียนการสอนอ่านให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจับใจความของเรื่องที่อ่านได้นั้น มีหลากหลายแนวคิดทฤษฎีและหลากหลายวิธีสอนที่จะช่วยแก้ไขปัญหการอ่านและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งวิธีสอน ที่สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนวิธีหนึ่ง ได้แก่ วิธีการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นวิธีสอน ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจ แนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพปรับปรุงจากการสอนของฟรานซิส พี โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ลักษณะวิธีสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยการตอบคำถามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย Survey (S) Questions (Q) Read (R) Record (R) Recite (R) Reflect (R) โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ Survey-S คือ การอ่านแบบสำรวจ เพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหา ของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าว ๆ โดยใช้เวลานั้น ๆ Questions-Q คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านโดยครอบคลุมใจความสำคัญของเรื่องนั้น คือ เป็นคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ผลเป็นอย่างไร การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจ จดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน Read-R คือ การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นซ้ำอีกอย่างละเอียด เพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ คำที่พิมพ์ด้วยลักษณะที่แตกต่างไปจากปกติ ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่อง เมื่อพบคำตอบที่ต้องการควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้มองเห็นได้ง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้างหรือขอบของหนังสือ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีก ถ้ายังมีปัญหา ยังไม่เข้าใจดีพอ Record-R คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็นเป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน Recite-R คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ Reflect-R คือ การวิเคราะห์ วิจัย บอกรายละเอียดที่อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็น โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง (สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ, 2554: 224-229)

นอกจากวิธีการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ การจัดการเรียนการสอนควรมีการฝึกฝนซ้ำๆ แบบฝึกทักษะจึงเป็นสื่อที่มีความสำคัญและสามารถนำแบบฝึกทักษะ มาใช้ร่วมกับวิธีการสอน

เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจนเกิดความชำนาญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทางภาษาให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการอ่านจับใจความ จำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะเพื่อทบทวนความเข้าใจในเรื่องที่ได้เรียน เพราะวิชาภาษาไทยเป็น วิชาที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญและเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ซึ่งการสอนโดยใช้แบบฝึก ทักษะจะสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล มีคำถามพลิกแพลงหลายรูปแบบที่นักเรียนจะต้องใช้ ความคิดในการทำส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานด้วยตนเอง นักเรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับ ในทันที และทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การแก้ปัญหา ในสถานการณ์อื่นได้อีกด้วย (สมบุญ พรหมท้าว, 2547: 22) ทั้งนี้แบบฝึกทักษะเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนหรือเรื่องที่กำลังเรียน การที่ผู้สอนได้ออกแบบแบบฝึกทักษะ เพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนนั้น ย่อมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน ผู้เรียนมีความแม่นยำในเรื่องที่ต้องการฝึก นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้ คิดเป็น มีความรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะเป็นสื่อหรือนวัตกรรม การเรียนรู้ ที่ผู้สอนใช้ในการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา และ คิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2561: 146)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้และความสามารถในการอ่านมากขึ้น ซึ่งพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ มากระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการเรียนของ ตนเองได้เป็นอย่างดี โดยมีขั้นสำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นอ่านอย่างละเอียด ขั้นจดบันทึก ขั้นสรุป ใจความสำคัญ และขั้นการวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการสอนอ่านจับใจความได้เป็น อย่างดีเพราะมีเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดตีความวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่อ่านได้จะช่วยสร้างนิสัย ที่ดีจากการอ่าน อ่านแล้วจับประเด็นของเรื่องที่อ่านและขึ้นแสดงความคิดเห็น โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติจริง มุ่งเน้นการเรียนรู้ตามความสามารถของนักเรียน โดยไม่ต้องรอ หรือเร่งให้ทันเพื่อนและถ้านักเรียนไม่เข้าใจในส่วนใดของบทเรียนก็สามารถกลับไปเรียนซ้ำได้ อันจะนำไปสู่การทำให้เด็กมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในเครือข่ายคลองหอยโข่ง ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 โรงเรียน จำนวน 13 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 204 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโคกพยอม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 10 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้ 2.1 การอ่านจับใจความจากนิทาน 2.2 การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น 2.3 การอ่านจับใจความจากบทความ 2.4 การอ่านจับใจความจากข่าว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4 ชนิด ดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

3.2 แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 4 ชุด

3.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกันแต่สลับข้อ

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ wilcoxon signed rank test

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ($n = 10$)

ความสามารถในการอ่านจับใจความ	จำนวนข้อ	เกณฑ์ร้อยละ 70	คะแนนเฉลี่ย
การแปลความ	5	3.5	3.5
การตีความ	8	5.6	6.5
การขยายความ	7	4.9	5.7
รวม	20	14	15.7

จากตาราง 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ($n = 10$)

ตัวแปร	รูปแบบการสอน	N	Mean rank	Sum of Ranks	Z	P
ร้อยละ 70	Negative Ranks	0	.00	.00	2.232*	0.026
หลังเรียน	Positive Ranks	6	3.50	21.00		
Ties		4				
Total		10				
คะแนนเต็ม 20 คะแนน						
เกณฑ์ร้อยละ 70 14 คะแนน						
คะแนนเฉลี่ย 15.7 คะแนน						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละด้าน (n = 10)

ความสามารถในการอ่านจับใจความ	จำนวนข้อ	ก่อนเรียน	หลังเรียน
		คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย
การแปลความ	5	3.0	3.5
การตีความ	8	5.3	6.5
การขยายความ	7	3.6	5.7
รวม	20	11.9	15.7

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ ในแต่ละด้านโดยเปรียบเทียบจากคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ (n=10)

ตัวแปร	รูปแบบการสอน	N	Mean rank	Sum of Ranks	Z	P
ก่อนเรียน	Negative Ranks	0	.00	.00	2.820*	0.005
หลังเรียน	Positive Ranks	10	5.50	55.00		
Ties		0				
Total		10				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ แตกต่างกันอย่างมีสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา	4.60	0.14	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	0.39	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.33	0.27	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.60	0.71	มาก
รวมทั้งหมด	4.53	0.13	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ โดยรวม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเนื้อหามีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง เรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีวิธีการอ่านจับใจความที่เน้นกิจกรรมไปทีละขั้นตอน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่ได้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ

จับใจความได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2554: 224) กล่าวว่า เทคนิคเอสคิว โฟร์ อาร์ เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอนการสอนอ่าน การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอสคิว โฟร์ อาร์ มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน โดยเริ่มจากขั้นที่ 1 S (Survey) ขั้นสำรวจขั้นที่ 2 Q (Question) ขั้นตั้งคำถาม ขั้นที่ 3 R (Read) ขั้นอ่านอย่างละเอียด ขั้นที่ 4 R (Record) ขั้นจดบันทึก ขั้นที่ 5 R (Recite) ขั้นสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง ขั้นที่ 6 R (Reflect) ขั้นการวิเคราะห์วิจารณ์ และในแต่ละขั้นตอนจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีโอกาสได้ร่วมในการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ครูจะคอยเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือครูชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนทุกขั้นตอน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนรู้และฝึกกระบวนการคิดวางแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การอ่านที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ อินทร์อุดม (2561: 67) เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม คิดเป็นร้อยละ 83.43 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา ยอดตา (2561: 61) เรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R คิดเป็นร้อยละ 88.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอสคิว โฟร์ อาร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอสคิว โฟร์ อาร์ มีลำดับขั้นตอนที่ดีเป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทุกขั้นตอนการสอนอ่านมีระบบที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมกิจกรรมยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะจากการทำกิจกรรมอยู่บ่อย ๆ ครั้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจรู้สึกชอบหรือพอใจเอาใจใส่ เกิดความกระตือรือร้น สนุกกับการอ่านตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่านหนังสือสอดคล้องกับแนวคิดของ สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2554: 224) กล่าวว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวกับความสนใจไว้ว่าเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่ง ถ้าเป็นเจตคติที่ดีต่อการอ่านก็หมายถึงความรู้สึกที่พอใจในการอ่าน เป็นความรู้สึกในด้านบวก ความสนใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความรู้สึกชอบอ่านและต้องการจะอ่าน ดังนั้น การสร้างเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่ความสนใจในการอ่านจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอสคิว โฟร์ อาร์ ความสามารถในการอ่านจับใจความ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริอรเมียนมิตร (2561: 113) เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่าน

แบบเอส คิว โฟร์ อาร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาามีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 เนื่องจากนักเรียนตื่นเต้นที่ได้รับความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการอ่านที่ได้รับเนื้อหาของบทอ่านที่นำมาอ่านเป็นเนื้อหานั้นน่าสนใจไม่ยากจนเกินไป มีภาพประกอบเหมาะสมกับวัยจึงมีแรงจูงใจให้นักเรียนติดตามอ่าน รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมมีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน นักเรียนสามารถทราบคะแนนความก้าวหน้าในการทำกิจกรรมของนักเรียนได้หลังทำกิจกรรม และสามารถวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความได้ดี ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 เนื่องจากวิธีการอ่านแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ยังไม่เคยใช้จัดการเรียนการสอนมาก่อน จึงทำให้สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ครูยังได้จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้ ความเพลิดเพลินจากการร่วมกิจกรรมและมีปฏิริยาโต้ตอบในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี และด้านสื่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจ ในเนื้อเรื่องได้ด้วยตนเอง สามารถเข้าใจง่ายและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามความสามารถของนักเรียนจึงทำให้นักเรียนมีความสนใจที่จะอ่านเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2551) กล่าวว่า ความสำเร็จ (Satisfaction) ว่าเป็นภาวะของอารมณ์ ความรู้สึกร่วมของบุคคลที่มีต่อการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดจากแรงจูงใจซึ่งเป็นพลังภายในของแต่ละบุคคลอันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่คาดหวังและความต้องการด้านจิตใจ นำไปสู่การค้นหาล้างที่ต้องการมาตอบสนอง เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วจะเกิดความรู้สึกมีความสุข กระตือรือร้น มุ่งมั่น เกิดขวัญกำลังใจ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการกระทำกิจกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายนั้นสำเร็จตามที่กำหนดไว้ อีกนัยหนึ่งความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกในเชิงการประเมินค่า อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริอร เมี้ยนมิตร (2561: 113) ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดบรรยากาศให้รู้สึกสบาย คลายเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนบทใหม่การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน อาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ขั้นสอน เป็นกระบวนการในการเรียนการสอนที่นำวิธีสอนแบบฝึกทักษะมารวมกับเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์มาจัดกิจกรรมร่วมกันใน 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 S (Survey) ขั้นสำรวจ เป็นการอ่านแบบสำรวจ เพื่อให้เห็นภาพกว้างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาสั้นๆ เขียนลงในกิจกรรมที่ 1

ขั้นที่ 2 Q (Question) ขั้นตั้งคำถาม เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยครอบคลุมใจความสำคัญของเรื่องนั้น คือ เป็นคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ผลเป็นอย่างไร การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจ จดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน ลงในกิจกรรมที่ 2

ขั้นที่ 3 R (Read) ขั้นอ่านอย่างละเอียด เป็นการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอีกอย่างละเอียด เพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ แล้วเขียนคำตอบลงในกิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 4 R (Record) ขั้นจดบันทึก เป็นการทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน ลงในกิจกรรมที่ 4

ขั้นที่ 5 R (Recite) ขั้นสรุปใจความสำคัญ เป็นการตอบคำถามหรือการเขียนสรุปใจความโดยใช้ภาษาของตนเอง และใช้แบบฝึกทักษะในการฝึกฝนความสามารถในการอ่านจับใจความลงในกิจกรรมที่ 5

ขั้นที่ 6 R (Reflect) ขั้นการวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ บทอ่านเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง ลงในกิจกรรมที่ 6

3. ขั้นสรุปบทเรียน เมื่อจบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์แล้วผู้สอนมีการวัดผลประเมินผลว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินผลความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนที่อ่อนโดยการอธิบายเพิ่มเติมให้แบบฝึกทักษะมากขึ้นหรือสำหรับผู้เรียนดีก็อาจให้แบบฝึกทักษะเพิ่มมากขึ้นก็ได้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นวิธีการสอนอ่านที่ดี เนื่องจากมีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้

ผู้เรียนคิดและใช้ความสามารถในการอ่านจับใจความ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านทั้ง 6 ขั้นตอน แล้วจะทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ในที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการขั้นสำรวจ S (Survey) ซึ่งเป็นอ่านอย่างคร่าว ๆ ขึ้นตั้งคำถาม Q (Question) ขึ้นอ่านอย่างละเอียด R (Read) เพื่อให้ได้คำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ ขึ้นจดบันทึก R (Record) โดยใช้ภาษาของตนเอง ขึ้นสรุปใจความสำคัญ R (Recite) และขึ้นการวิเคราะห์วิจารณ์ R (Reflect) เพื่อที่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นขั้นตอน

เอกสารอ้างอิง

- จุฬารัตน์ อินทร์อุดม. (2561). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชุติมา ยอดตา. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภูริภัทร ทิศร. (2543). การอ่านมีประโยชน์โปรดมารักการอ่าน. วิชาการ 3. 7 (กรกฎาคม 2543), 11.
- ศิริอร เมียนมิตร. (2561). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2565). สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (Online). <https://www.niets.or.th>, 20 เมษายน 2566.
- สมบุรณ์ พรหมท้าว. (2547). การสร้างแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาการคูณ การหารชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2561). นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรินต์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2552). ขวณเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.

